

Nr 445.

Av herr **Norling m. fl.**, i anledning av **Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 3 och 11 §§ lagen den 19 juni 1942 (nr 429) om hyresreglering m. m., så ock om fortsatt giltighet av samma lag, m. m.**

Bristen på bostäder fortsätter att stiga oavbrutet och särskilt i de större städerna. De åtgärder som hittills vidtagits måste anses som otillfredsställande då inte mindre än omkring 70 000 bostadssökande saknar egen bostad.

Förutom att produktionen av nya bostäder avsevärt höjes, måste samhälleliga åtgärder vidtagas så att redan befintliga bostäder kan fördelas på ett för de bostadssökande ur behovssynpunkt mera rättvist sätt.

De nuvarande lagarna om hyresreglering inverkar ej på fördelning av bostäder vare sig i nybyggda eller i gamla fastigheter.

Hyresregleringskommitténs framlagda betänkande och de vägar som kommittén anvisar, nämligen dels lagstiftning och dels en s. k. frivillig väg, kan enligt vår uppfattning ej lösa problemet om behovsprövning vid bostadsfördelning. Det kvotssystem, som förordas i den s. k. frivilliga linjen, kommer särskilt för de större städerna att försämra och beskära det kommunala inflytandet på bostadsfördelningen, därför att vissa städer redan gjort överenskommelse om att samtliga bostäder i nybyggda fastigheter fördelas genom den kommunala bostadsförmedlingen. Beträffande det frivilliga anvisningsförfarandet inom det äldre lägenhetsbeståndet kan man inte förbise den omständigheten, att de appeller och rekommendationer som fastighetsägarnas intresseorganisationer utsänder på intet sätt är bindande för fastighetsägarna. Den brist på bostäder som för närvarande råder kommer utan tvivel att utnyttjas av fastighetsägarna och husvärdarna, så att de vid uttagning av hyresgäster i första hand låter en av ekonomiska synpunkter fördelaktig gallring av hyresgäster bli utslagsgivande.

Kungl. Maj:t som i propositionen förordar den s. k. frivilliga linjen i stället för lagliga åtgärder vid behovsprövning och fördelning av bostadsbeståndet är, oaktat linjen tillstyrkes, tveksam om att tillräcklig effekt kan vinnas på den rekommenderade linjen. Skulle så ej bli fallet förutsättes att frågan om lagstiftning på nytt blir aktuell.

Vår mening är att den frivilliga linjen icke kommer att lösa problemet om behovsprövning och bostadsfördelning utan endast kommer att fördröja denna frågas lösning. Inget annat system kan heller uppvisa en sådan

effekt på detta område som en obligatorisk kommunal bostadsförmedling om den omfattar såväl nyproduktion av bostäder som det äldre lägenhetsbeståndet. Genom en obligatorisk kommunal bostadsförmedling kommer lägenhetsbeståndet att utnyttjas på det bästa sättet, då en sådan förmedling innebär ett individuellt utväljande av de bostadssökande till de särskilda lägenhetstyperna.

Inget annat behovsprövningssystem kan heller erbjuda sådana möjligheter att förhindra olagliga transaktioner på bostadsmarknaden som den obligatoriska kommunala bostadsförmedlingen; då endast en sökande hänvisas till ledig lägenhet blir det uteslutet att med utsikt till framgång kunna från hyresvärdens sida begära extra ersättning vid uthyrning av bostad.

Med stöd av vad sålunda anförts föreslår vi, att riksdagen vid behandling av proposition 151 måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om snabba åtgärder för att införa obligatorisk kommunal bostadsförmedling enligt de riktlinjer som uppdragits i reservation till hyresregleringskommitténs utlåtande av herr Järtelius.

Stockholm den 9 april 1953.

Anton Norling.

G. Öhman.

Ola Persson.